

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

וצוקל"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ ויקהל-פקודי, כ"ה אדר, מבה"ח ניסן, ה'תשל"ה

חלק ב – יוצא לאור לש"פ ויקרא, ג' ניסן, ה'תשפ"ג

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלוש לבריאה

שנת הקהל

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

לעילוי נשמת

מרת גוטא בת הרה"ח המשפיע ר' פרץ ע"ה

שפירא

נפטרה בי' ניסן ה'תש"פ

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות משפחתה

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

שקל, ומטובו לשלח לנו קבלה ע"ש קאנג. (בית הכנסת שערי תורה בני אברהם)
בוואוסטער מאַסט.

באיחולי חה"פ כשר ושמו וכו"ס

הרב מנחם שניאורסאן

ד

בי"ה. יג ניסן תשי"ט

ש"ב הרה"ח הו"ח אי"א

נו"מ וכו' מהור"א שי

שלום וברכה.

אחרי הדומי הממושכה, שמחתי להודע ממכתבו שנתקבל ביום ועש"ק
אשר שלום להם וגם מצב גיסו שי הוטב.

אתנו ת"ל שלום. ועל של עתה באתי, להסג"פ הקונטי שהו"ל זה עתה,
ובטח יזכה בו את הרבים, ולשלוח את איחולי לחה"פ כשר ושמו לו ולכב"ב
יחיו ולהתבשר בשו"ט בקרוב מהסתדרותו באופן המתאים לפניו בגו"ר,
כאוי"נ ש"ב הפו"ש גיסו וכב"ב שי — בברכת חה"פ כשר ושמו.

מ. שניאורסאן

ג

קבלה ע"ש .. (בית הכנסת שערי תורה בני אברהם): ראה גם לעיל אגרת הקודמת.

קאנג. = קאנגרעגיישאָן (קהלה).

מאָסט. = מאַסטאָטשוסעטס (מדינה בארה"ב).

ד

מצילום האגרת. נכתבה על נייר המכתבים של המל"ח.

מהור"א: קליווגאנט. אגרות נוספות אליו — אג"ק חכ"ט אגרת יא'קעג (ע' קצא), ובהנסמן
בהערות שם.

גיסו: מוה"ר שמואל בצלאל אַלטהויז.

הקונטי שהו"ל זה עתה: הוא קונטרס חג הפסח ה'תש"ט (קונטרס סה), שי"ל — י"א ניסן,
ה'תש"ט. נדפס לאח"ז בסה"מ תש"ט ע' 105 ואילך.

מהסתדרותו: ראה ע"ד "ביאתם צלחה למקום מגורם החדש" (אוסטראליא) — אג"ק ח"ג
אגרת תצו (ד' תמוז תש"ט). וראה אג"ק חכ"א אגרת ז'תתמב, ובהנסמן בהערות שם.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ ויקרא, ג' ניסן הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק שני
מהתועדות ש"פ ויקהל-פקודי, כ"ה אדר, פ' החודש, מבה"ח ניסן ה'תשל"ה
(תדפיס מתורת מנחם — התועדות כרך עט הנמצא בדפוס), הנחה בלתי מוגה
(חלק ראשון י"ל לש"פ ויקהל-פקודי).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעור "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו
נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ער"ח ניסן, ה'תשפ"ג,

שנת הקהל,

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,

ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2023 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5783 • 2023

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

ב

כט אדר תש"ט

לועד הסניפי

שלום וברכה.

תמי גדולה שזה זמן רב שלא הגיענו מאתם שום ידיעות, גם לא אישרו ע"ע קבלת מכתבי והקונטי' לפורים.

בטח ניצלו את ימי הפורים האלו לטובת עבודתם ויודיעו עד"ז.

יקבלו מהרב"ג שי' מאה תרם עזר לחה"פ בשביל אלו הזקוקים לזה מבין המורים והתלמידות של בית רבקה.

מכאן"א מהמקבלים יואילו לשלח לי קבלה שקיבלו על ידי מחנה ישראל מבית הכנסת שערי תורה בני אברהם וואוסטער סכום פלוני.

מוסג"פ קונטי' לבי ניסן ומכ" מחנ"י, ובלי"ס יזכו בהם את הרבים.

המחכה לבשו"ט.

הרב מנחם שניאורסאן

ג

יג ניסן תש"ט

הרה"ח הו"ח אי"א נר"מ וכו' . . . שי

שלום וברכה.

במענה על בקשתו עזר לחה"פ הבע"ל, מוסג"פ המחאה מקופתנו ע"ס ח"י

ב

לועד הסניפי: לבתי הספר בית רבקה ולצרכי הדפסה באירופא. אגרות נוספות אליהם — לעיל אגרת הקודמת, ובהנמקן בהערות שם.

והקונטי' לפורים: ה'תש"ט (קונטרס סג). נדפס לאח"ז בסה"מ תש"ט ע' 49 ואילך.

ניצלו את ימי הפורים האלו: ראה לעיל אגרת הקודמת.

מהרב"ג: מה"ר בנימין גאראדעצקי, מנהל הלשכה האירופית לעזרת הפליטים וסידורם — פאריז. מאה תרם [=שקל] עזר לחה"פ: בהמשך לזה, ראה אגרת אליהם בתאריך י"ט אייר, תש"ט* ("תמה אני שלא אישרו קבלת מכתבי הקודם וגם לא ענו אדות קבלת תמיכה של מאה שקל שהקצבנו עבורם והודענום זה כבר").

קבלה . . מבית הכנסת שערי תורה בני אברהם וואוסטער: ראה עד"ז לקמן אגרת הבאה. וראה גם אג"ק ח"ג אגרת תקפה* (בסימנה).

קונטי' לבי ניסן: ה'תש"ט (קונטרס סד). נדפס לאח"ז בסה"מ תש"ט ע' 73 ואילך.

ומכ" מחנ"י: ראה אג"ק אדמו"ר מהור"י צ"ח"י אגרת ג'תמד (ע' קלד), ובנספח שם.

ובל"ס: = ובלי ספק.

(* נדפסה בקונטרס לש"פ אמור תשע"ב.

י. הביאור בפירוש רש"י על הפסוק⁶⁰ "ויברך אותם משה", "אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אלקינו עלינו וגו'⁶¹, והוא א' מי"א מזמורים שבתפלה למשה" (והשינויים מפירושו בפ' שמיני⁶²).

— דלכאורה אינו מובן: מדוע ברכם משה רק בגמר עשיית המשכן (ע"י יחידי סגולה — בצלאל ואהליאב וחכמי לב), ולא מיד כאשר כל בני⁶³ הביאו נדבת המשכן?

ולכן מפרש רש"י שברכה זו אינה נתינת יישר כח וכיו"ב, אלא ברכה מיוחדת ששייכת לגמר עשיית המשכן — "יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם". וכיון "שלא הי' יכול להקימו שום אדם . . ומשה העמידו"⁶⁴, לכן כלל משה את עצמו עמהם באמרו "ויהי נועם גו' עלינו", ומוסיף "וגו'", שהמשך הכתוב הוא "ומעשה ידינו", שכולל גם ההקמה ע"י משה, שאמר לו הקב"ה "עסוק אתה בידך כו"⁶⁴.

ומסיים, "והוא א' מי"א מזמורים שבתפלה למשה", שמזה מוכח ש"ויהי נועם וגו'" הוא מדברי משה (ולא כפי' המדרש⁶⁵ שזהו מענה בני' למשה), כיון שגם המזמורים שלאח"ז אמרם משה.

וההוראה בעבודת כל אחד, שגם לאחר גמר והשלמת עבודתו,

למחרת יוהכ"פ, שנתכפר להם על חטא העגל (באופן ד"סלחתי כדברך" (שלח יד, כ)), התנדבו כולם מרצונם למלאכת המשכן, וכמודגש בחשבון "כסף פקודי העדה מאת כזר ואלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שקל . . בקע לגלגל מחצית השקל . . לשש מאות אלף ושלושת אלפים וחמש מאות וחמשים" (פרשתנו שם, כה"כ), וכפי שמפרש רש"י ש"כ היו ישראל וכך עלה מנינם כו", ומבאר בפרטיות כיצד עולה החשבון כו', היינו, שלא נחסר אפילו אחד מישראל מלהשתתף ע"י נתינת מחצית השקל, ומרצונו דוקא, ללא צורך בכפי', כפי שמצינו ש"באחד באדר משמיעין על השקלים . . בעשרים וחמשה . . התחילו למשכן", שמי שאינו שוקל מוציאים העבוט מביתו כו' (שקלים רפ"א ובפיה"מ ש' להרמב"ם).

(64 פרש"י שם לט, לג.

(65 ספרי פינחס כח, ח.

(60 פרשתנו (פקודי) לט, מג.
(61 תהלים מזמור צ בסופו.
(62 ט, כג.
(63 שזהו חידוש גדול הרבה יותר מאשר עשיית המשכן ע"י חכמי לב ובראשם בצלאל כו', שנתמנה בפני קהל עם ועדה ע"י הקב"ה, כמ"ש (פרשתנו (ויקהל) לה, ל) "ראו קרא ה' בשם בצלאל גו'",
— ועד כדי כך, ש"בצלאל גו' עשה את כל אשר צוה ה' את משה", "אפילו דברים שלא אמר לו רבו, הסכימה דעתו למה שנאמר למשה בסיני, כי משה צוה לבצלאל לעשות תחלה כלים ואח"כ משכן, אמר לו בצלאל, מנהג עולם לעשות תחלה בית ואח"כ משים כלים בתוכו . . א"ל משה בצל א"ל היית, כי בודאי כך צוה לי הקב"ה, וכן עשה המשכן תחלה ואח"כ עשה כלים" (פרשתנו (פקודי) לח, כב ובפרש"י) —
ואילו בנוגע לנדבת המשכן — מדובר אודות כל בני', האנשים והנשים, שמיד

צריך להביא מלאכת עבודתו אל הרבי, משה רבינו שבדור, שהוא ממוצע המחבר נש"י להקב"ה, ובו תלויים כל עניניו הגשמיים והרוחניים, כמפורש גם בגמרא⁶⁶: "כל מי שיש לו חולה בביתו ילך אצל חכם⁶⁷ (ו"חכם שבעיר" — שמצוי בתוכה ומסור לכל אחד מהנמצאים בה⁶⁸) ויבקש עליו רחמים"; אבל תחילה צריך למלא עבודתו כפי יכלתו (ולא כמו אלו שמשמטים ממילוי השליחות⁶⁹ בהפצת המעיינות כו', ובעת צרה דורשים "מופת"), ואז משתתף בעבודתו ומברכו⁷⁰ —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש ח"א ע' 169 ואילך.

יא. ויש להוסיף בהמשך להמוזכר אודות השליחות לעסוק בהפצת המעיינות, שההתעסקות בזה צריכה להיות ללא עריכת חשבונות אם יש משהו שעומד על גביו, כך, שאין זה לפי כבודו כו',

— וכפי שלמדים מאהליאב בן אחיסמך למטה דן, שלא טען שמצד החשיבות של שבט דן שהוא "מאסף לכל המחנות"⁷¹, לא מתאים לו שבצלאל יהי על גביו... —

ומה גם שעצם ההתעסקות בשקו"ט מי גדול ממי וכו', היא על חשבון הזמן שבינתיים הי' יכול למצוא ילד יהודי ולהכניס אותו ל"חדר" ללמוד תורה וכו'.

ועד"ז בשאר ענינים, ולדוגמא: כשעורכים בחירות כדי למנות "ועד" שיעסוק בעניני השכונה, יש מי שמשתתף בבחירות (לא כדי

(66) ב"ב קטז, א.
(67) אבל לא כפי שהולכים ל"חובש" ("פעלדשער") וכיו"ב — שהרי ישנם "חובשים", "רופאים" ו"פרופסורים" גדולים יותר... ולא בשביל זה הולכים אל הרבי; ההליכה אל הרבי היא מצד הענין ד"ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (בשלח יד, לא ובמכילתא).
(68) וכפי שמצינו בהנהגת כ"ק מו"ח אדמו"ר, שהתעסק בעצמו בהפצת היהדות והמעיינות לכל אחד מישראל, כולל גם לילדים קטנים שילמדו "קמץ א" וכו', ולא התנהג כמו מלך ונשיא, שעל כל ענין וענין יש לו שר מיוחד שממונה על זה וכו'.
(69) באמרם שהם עסוקים — בלשון המדינה: "ביזי" — בענינים אחרים!... אבל האמת היא, שהרבי ידע שהוא "ביזי", ואעפ"כ

צוה עליו לילך ולעסוק בהפצת המעיינות כו'.
(70) וכמודגש בברכת משה לכל בני" — שלכאורה הי' יכול להסתפק בברכה בפני נשיאי ישראל, שכל אחד מהם ימסור הברכה לאנשי שבטו ע"י ראשי בית אבותם, וכל ראש בית אב ימסור לבני משפחתו, ואעפ"כ, כיון משה בעצמו את כל כאו"א מבני, כיון שמתעסק עם כל אחד בפני עצמו, ללא ממוצעים כו'.
אלא מאי, מניין יש למשה רבינו זמן לכל זה — הנה זהו ענינו של משה רבינו!... אך מה שנוגע אלינו — שכאשר ישנו הענין ד"ויאמינו בה' ובמשה עבדו", למלא הוראותיו וכו', הרי זה גורם שיהי' למשה רבינו "זמן", להשיב, להתעסק ולסייע לכאו"א בפרטיות.
(71) בהעלותך יו"ד, כה.

הוספה

א

ג' שבט, תש"ט

לועד הסניפי וכו'

שלום וברכה.

במענה על מכתבם

(א) שאלתי את כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א וענני אשר כפי שמתארים את המצב אין כדאי להתקשר עתה בשכירות בית חדש ובפרט מחוץ לעיר.

(ב) מוסגי"פ מכי להר"ד שי' בראוומאן ותי"ח מראש על שילוחו להני"ל בהקדם האפשרי.

(ג) בטח למרות טרדותיהם ישתדלו לנצל חגיגות פורים לפרסם ענין בית רבקה בפרט וגודל נחיצות חנוך הבנות ברוח התוהמ"צ בכלל במחנם, והאריכות בהתועלת שבזה אך למותר.

בפ"ש כהדו"ש,

הרב מנחם שניאורסאהן

יושב ראש ועד הפועל

א

לועד הסניפי וכו': לבתי הספר בית רבקה ולצרכי הדפסה באירופא. אגרות נוספות אליהם — אג"ק חכ"א אגרת ז'תתטו. הנדפס בקונטרסים שי"ל לש"פ ויגש, ש"פ אמור, ש"פ מטו"מ — תשע"ב; ש"פ וישב תשע"ג; ש"פ ויקרא תשע"ד. ועוד.
להר"ד שי' בראוומאן: שעסק בהדפסת ספרי קה"ת באשכנז (סביבות מיונכען).
חגיגות פורים: ראה גם אגרת אליהם אשתקד בתאריך יג ניסן תש"ח* (ס"ב) — "ישר כח על עריכת החגיגת פורים, הצעתי עד"ז בתוך שאר הדברים לפני כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א ונהנה". — בהמשך לזה, ראה לקמן אגרת הבאה.

(* נדפסה בקונטרס לש"פ ויקרא תשע"ד.

דמשה שבכל דרא¹⁰⁹ — שצריכה להיות בשני הענינים, הן ע"י לימוד התורה,

— וכדברי כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שאמר קודם הסתלקותו (בב' ניסן, שמתברך מיום הש"ק זה): "אנכי עולה השמימה, ואת הכתבים (כתבי החסידות) הנני משאיר לכם"¹¹⁰, שב"כתבים" אלו הכניס את עצמותו, בבחי' "אנא נפשי כתבית יהבית"¹¹¹ —

והן ע"י ההתעסקות בצרכי ציבור מתוך אהבת ישראל (אלא שצריך לידע מתי ללמוד תורה ומתי לעסוק בצרכי ציבור — כדת הניתנה לכל אחד ואחד בהלכות תלמוד תורה),

וכפתגם הרה"צ ר' לוי יצחק מברדיטשוב¹¹² בפירוש מארז"ל¹¹³ "כל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה", שהכוונה ב"מלאכה" היא לאהבת ישראל — שזהו מה שעושים ה"טנקיסטן", ובכללות — אלו שעוסקים בהפצת היהדות והמעיינות.

ובודאי ימשיכו לעסוק בזה מתוך שמחה וטוב לבב, וכאמור לעיל, שלא להתפעל מהמלעיגים, ובאופן של יציאה מהמיצרים וגבולים של אלו ש"מצירים לישראל", עוד כשנמצאים בימי הגלות האחרונים, ועד שעי"ז שורפים את שיירי חומת הגלות¹¹⁴, ובאים לגאולה האמיתית והשלילה, בקרוב ממש, ובשמחה וטוב לבב.

(109) תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א).
(110) אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' קיג.
(111) שבת קה, א (לגירסת הע"י).
(112) סה"ש קיץ ה'ש"ת ס"ע 115.
(113) אבות פ"ב מ"ב.
(114) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ו ע' שעב (נעתק ב"היום יום" בתחלתו).

לבחור משהו, אלא) רק כדי להבטיח שלא יבחרו את פלוני, כיון שנדמה לו שפלוני אינו מכיר בגדלות שלו וכו'; זהו הדבר היחיד שהוא עושה לטובת ביסוס השכונה! וזהו גם ההסבר בדרך הטבע על כמה ענינים בלתי-רצויים כו'.

אמנם, כיון שנמצאים בחודש אדר שבו "מרבין בשמחה"⁴⁶, לא צריך לדבר על ענינים שהם היפך שבחם של ישראל, ובפרט שגם הדיבור אינו מועיל, כך, שזהו בבחי' "דברים בטלים", שזהו דבר האסור אפילו בימות החול, ועאכו"כ בשבת.

יב. ותמורת זה — יש לעורר אודות ענין שהזמן גרמא, שמשבת מברכים ניסן צריך להתחיל להרעיש אודות עניני חג הפסח (שזהו עיקר ענינו של חודש ניסן, שלכן "באחד בניסן ר"ה .. לרגלים"⁷², לפי ש"רגל שבו ראש השנה לרגלים"⁷³), כולל ובמיוחד — מבצע מצה⁷⁴ (ועד"ז בנוגע לשאר צרכי הפסח), שזהו בקו ד"עשה טוב", וכן בקו ד"סור מרע" — ע"י ההשתדלות בענין מכירת חמץ⁷⁵,

וכידוע שהזהירות ממהו חמץ בפסח מסייעת בעבודה דסור מרע במשך כל השנה⁷⁶, וכיון שכל אחד רוצה שהקב"ה יעזור לו בעבודה זו, עליו להשתדל לפעול זאת אצל הזולת כו'.

וכן יש לעורר אודות המבצעים התדיריים במשך כל השנה: מבצע תורה, מבצע תפילין, מבצע מזוזה, מבצע צדקה, מבצע בית מלא ספרים, וכן בנוגע לנשי ובנות ישראל משהגיעו לחינוך — מבצע נרות שבת ויו"ט⁷⁷.

* * *

יג. דובר בפורים⁷⁸ אודות מרדכי שהי' "רצוי לרוב אחיו"⁷⁹, "לרוב אחיו, ולא לכל אחיו, מלמד שפירשו ממנו מקצת סנהדרין"⁸⁰, דכיון שהי' עסוק בעסקנות ציבורית לטובת בניי ("דובר שלום לכל זרעו"⁷⁹), עי"ז שנעשה "משנה למלך"⁷⁹, שאז הי' ביכלתו לשמור שלא יגזרו גזירות על בניי וכו', לא הי' יכול להמשיך לעסוק בתורה כמו קודם, ולכן "פירשו

(72) ר"ה בתחלתה.
(73) שם ד, א.
(74) ראה גם תו"מ חע"ו ריש ע' 14. וש"נ.
(75) ראה גם שיחת ש"פ פקודי, פ' החודש, מבה"ח וער"ח ניסן דאשתקד בסופה (תו"מ חע"ה ע' 332). וש"נ.
(76) ראה באה"ט או"ח רסתמ"ז. וראה גם תו"מ שם. וש"נ.
(77) חסר הסיום (המו"ל).
(78) סל"ז (לעיל ע' 328). וש"נ.
(79) אסתר בסופה.
(80) מגילה טז, ב. הובא בפרש"י עה"פ.

ממנו מקצת סנהדרין", שאצלם הי' סדר העבודה באופן ש"תורתו אומנתו"⁸¹, ולכן "מעיקרא חשיב לי' למרדכי (בין אנשי כנסת הגדולה) בתר ארבעה, ולבסוף בתר חמשה"⁸².

ואעפ"כ לא התחשב מרדכי בכך, בגלל גודל העילוי שבעסקנות ציבורית לטובת בני", ועד שמצינו שיש עילוי אצל העוסקים בצרכי ציבור אפילו לגבי אלו שתורתם אומנתם, שמי שתורתו אומנתו (אינו מפסיק לתפלה, אבל) מפסיק לק"ש⁸³, ואילו העוסק בצ"צ אינו מפסיק אפילו לק"ש⁸⁴.

וענין זה מהוה הוראה עד כמה צריך להשתדל בצרכי ציבור ע"י מילוי השליחות לעסוק בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות, מבלי להתחשב במניעות ועיכובים וקשיים כו', ובודאי שלא להתפעל מהם ולהמנע ח"ו מההתעסקות בזה, אלא אדרבה, להמשיך ולהוסיף בזה מתוך שמחה וטוב לבב.

וכפי שהיתה ההנהגה אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר, ששלח שלוחים לייסד חדרים, ושלח מלמדים וכו' — גם בשעה שהי' צורך במס"נ בפועל ממש, כיון שהי' זה מקום סכנה (לא רק חשש סכנה, אלא סכנה בפועל ממש), ועד כדי כך, שגם לאחר שתפסו את השליח והגלו אותו כו', לא התפעלו מזה, אלא שלחו שליח אחר שהלך בשמחה למלא את מקומו וכו',

— וכמדובר פעם בארוכה⁸⁵ אודות גודל המס"נ שהיתה אצל המשלח — הרבי — עוד יותר מאשר אצל השליח, שלקח על עצמו את האחריות לשלוח מישהו אחר למקום סכנה כו' —

והיום רואים את הפירות ופירי פירות שצמחו כתוצאה מפעולתם של אותם יהודים, אברכים ובחורים, שמסרו נפשם לייסד חדרים כדי ללמוד עם ילדים, ולעסוק בהפצת היהדות.

ואם לא התפעלו במעמד ומצב של סכנת נפשות בפועל — עאכ"כ שבימינו אלו אין להתפעל מהקושי שמצד המלעיגים וכו'.

יד. וכאן המקום להזכיר מה שאירע בפורים, שיהודים דתיים

בהנסמן בלקו"ש שבפנים הערה 47, ודלקמן בפנים (סי"ז) הערה 14.

(81) שבת יא, א. (82) מגילה שם. (83) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סוסק"ו. (84) ראה שם ס"ע ו"ש"נ. וראה גם ואלק"ך. שם ע' 339. וש"נ. (85) ראה שיחת מוצש"ק, יו"ד שבט דאשתקד סנ"ה (תו"מ חע"ה ס"ע 167 ואלק"ך).

את הבחורים שמניחים תפילין עם יהודים, וכל זה — במעמד משיח צדקנו! ... —

וכיון שמשיח בא תיכף ומיד, אין זמן לדחות את התשובה לזמן אחר, "בגלגול זה או בגלגול אחר"¹⁰², אלא צריך למהר ולשוב בתשובה. ויש לסיים בדבר המשמח — בביאור דברי הזהר.

יז. הביאור בלקוטי לוי"צ על מאמר הזהר¹⁰³ שרשב"י "חמא לרבי יוסי דהוה מהרהר במילי דעלמא, אמר לי' יוסי, קום אשלים דיוקנך דאת חד חסר כך, קם רבי יוסי וחדי במלין דאורייתא .. אסתכל בי' ר"ש, אמר לי' .. השתא את שלים .. ודיוקנך שלים", ובהערות אאמו"ר¹⁰⁴, ש"המילי דעלמא שהרהר בהם לא היו דברים בטלים ח"ו, אלא הרהר אז בהעשרה מאמרות שבהן נברא העולם שהם מילי דעלמא .. בבחי' עמל שיחה. ואם כי הוא דבר גדול, אך אין זה בערך לגבי עמל תורה וכו' — שמצד דרגתו של ר"י לא הי' חסרון בכך שהפסיק לעסוק גם בעמל שיחה (צרכי ציבור), ורק ר"ש הי' יכול לראות ולהורות לו שעכשיו נדרש ממנו לעסוק בעמל תורה באופן דתורתו אומנתו — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס¹⁰⁵ בלקו"ש חכ"א ע' 244 ואילך.

יח. ויש לקשר ענין זה עם התחלת פרשת ויקרא (שקורין במנחת שבת) — "ויקרא אל משה וגו'", ומפרש רש"י, "לכל דברות ולכל אמירות ולכל צוויים קדמה קריאה .. (אבל) לא להפסקות. ומה היו הפסקות משמשות, ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין":

ענינו של משה רבינו הי' — תורה, כמ"ש¹⁰⁶ "זכרו תורת משה עבדי", "לפי שנתן נפשו עלי' נקראת על שמו"¹⁰⁷, אבל אעפ"כ, היו אצלו גם "הפסקות" כו' כדי שיוכל ללמד לבנ"י, ועד שעסק גם בצרכי ציבור — בהיותו "רועה ישראל" שדאג לכל צרכיהם גם בענינים גשמיים, כמו המן שירד לישראל בזכותו של משה, ואפילו ענני הכבוד שהיו בזכותו של אהרן, והבאר שהיתה בזכותה של מרים, חזרו אח"כ בזכות משה¹⁰⁸. ועד"ז בנוגע להתקשרות אל משה רבינו, וכן בנוגע לאתפשטות

(102) ראה גם הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד סה"ג. וש"נ. (103) ח"ב ריז, ב. (104) לקוטי לוי"צ הערות לזח"ב ע' קנח. (105) בשילוב שיחת ש"פ ויק"פ תשל"ב. (106) מלאכי ג, כב. (107) ראה שבת פט, א. מכילתא בשלח טו, א. שמו"ר פ"ל, ד. וש"נ. (108) תענית ט, א.

בשאל תחתית, ובמדה מסויימת הם גרועים יותר מאלו שהרימו יד כו'; כלפי חוץ הם שותקים, אבל מאחורי הפרגוד הם תומכים ומרעשים ודוחפים שיעשו כך וכך, ואח"כ טוענים נגדי שאני מחדש את המחלוקת כו', בה בשעה שהמחלוקת קיימת גם בלאה"כ, ואדרבה, הם אלו שמלבים אותה כו'.

וכפי שכבר איימו ("מיטן גראָפן פינגער") שלא יסתפקו במה שעשו עד עתה, אלא ימשיכו ויוסיפו בזה, ואני יודע שיכולים לנפץ את השמשות גם בבית שלי... ואכן רחמנות על בעלת-הבית שלי... אבל אין לי ברירה, ומוכרחני לדבר על זה, ולהדגיש שאיני מתפעל מהם, ובודאי שלא אפסיק ח"ו לעורר אודות ההתעסקות במבצע תפילין וכו'.

טז. ולסיום: הנני חוזר ואומר בפני קהל עם ועדה,

— בידעי שנמצאים כאן מרגלים שבאו לשמוע ולהעביר את הדברים שיאמרו בענין זה, כמו שהיו בהתוועדות דפורים, וכיון שאין זה כמו בהתוועדות דפורים שהי' "טייפ", יוכלו להוסיף על דברי "נופך" משלהם, כדי למצוא חן בעיני השומעים (שזה גרוע יותר מלשון הרע כו') —

שהמאורע שאירע בפורים תשל"ה הוא גרוע יותר ממה שהי' בזמן היבסקציה, וכשם שאז לא התפעלו, הנה גם עכשיו לא יתפעלו מהם, וימשיכו לעסוק בהפצת היהדות וכו',

וזוהי הסיבה היחידה שמדברים על זה — דכיון שיתכן שמאורע הנ"ל יגרום חלישות ח"ו במבצע תפילין אצל אחד הבחורים, ובגלל זה יהי' יהודי אחד שלא יניח תפילין, הנה בשביל זה כדאי להרעיש על זה, ולהבטיח שאף אחד לא יבוש מפני המלעיגים וכו'.

ויה"ר שניפטר כבר מכל המניעות והעיכובים, ובנוגע אליהם, הנה במקום להמתין עוד כמה ימים לראות איזה מינוי יתנו להם בגלל ש"כל המיצר לישראל נעשה ראש"⁹⁹ — ישובו בתשובה עוד קודם ביאת המשיח,

— שאז יתבררו ויתלבנו הדברים¹⁰⁰, וכיון ש"שכר מצוה מצוה"¹⁰¹, הנה אותם בחורים שזיכו יהודים במצות תפילין יעסקו גם אז בהנחת תפילין עם יהודים, ולעומתם יעמדו אלו שהרימו יד כו' ויתנו להם להכות

הרימו ידים וכו' — אף ש"המגבי" ידו כו' נקרא כו' (כסיום דברי הגמרא⁸⁶) — על בחורים ואברכים בגלל שעוסקים בהפצת היהדות וכו'. מאורע זה גרוע יותר ממה שהי' בזמנו של סטאַלין אצל ה"יבסקציה" (יהודים שמצד עצמם הם "מאמינים בני מאמינים"⁸⁷, ועד שהיו ביניהם יהודים שידעו ללמוד... אלא ש"נכנס בהם רוח שטות"⁸⁸ וסרו מהדרך הנכונה) — שכל הצרות שעשו ליהודים, ועד למאסר של כ"ק מו"ח אדמו"ר, היו עכ"פ במסוה של משפט; המשפט הי' אמנם באופן של חוכא ואטלולא, "משפט סדום"⁸⁸, אבל עכ"פ "לפנים" הרי זה "משפט", באופן שהיו עורכים חקירה ודרישה, שואלים שאלות, ושומעים בסבלנות את התשובות, ובסופו של דבר החליטו שאין זה לפי רוחם, ופסקו לפי משפטי סדום... אבל לא היתה אצלם מציאות כזו להרים יד סתם על יהודי שמקיים תומ"צ. ועוד זאת, שכל מה שעשו, לא אמרו שעושים זאת בשם "תורת אמת", אלא הכריזו שזהו ע"פ שיטת קרל מרקס, בשם הקומוניזם וכו'.

ואילו כאן מדובר אודות יהודים דתיים, שחובשים "שטריימל", וחוגרים "גאַרטל" (אבנט), ולובשים "ווייסע זאַקן", ומצד ה"פרומקייט", כביכול, הולכים ברחובה של עיר שיש בה ריבוי בתי-כנסיות ובתי-מדרשות ומתנפלים על בחורים שחוזרים מפעילות של זיכוי יהודים בהנחת תפילין — מרימים עליהם יד, זורקים אבנים וביצים, ומנפצים את השמשות של ה"טנק",

— (כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק ואמר:) אני מדייק לומר הלשון "טנק" דוקא, שם של גוים, שמנוצל לעניני יהדות, שזהו להיפך ממש ממה שהם עושים מ"אידישקייט" — "גוי'שקייט", עי"ז שמשתמשים ב"הידים"⁸⁹ ידי עשו"!

והגע עצמך:

מדובר אודות בחורים שמוכנים לוותר ולאחר לאכול סעודת פורים עם משפחתם, כדי שיוכלו לנסוע ברחובות העיר ולזכות יהודי נוסף בהנחת תפילין, וכאשר חוזרים וממהרים בדרכם כדי להתפלל מנחה ולהספיק לאכול סעודת פורים — מתנפלים עליהם!

וכל זה — בעיצומו של יום הפורים, שאודותיו מפורש בגמרא⁹⁰

(89) תולדות כז, כב.

(90) שבת פח, א.

(86) סנהדרין נח, ב.

(87) שבת צז, א.

(88) ראה סנהדרין קט, סע"א ואילך.

(101) אבות פ"ד מ"ב.

(99) גיטין נו, סע"ב. וש"נ.

(100) ע"פ דניאל יב, יו"ד.

(אלא שאינני יודע אם הם יודעים זאת...) ש"קיימו מה שקיבלו כבר" (במ"ת, שאז רק "החלו לעשות"⁹¹), ואילו הם — במקום לנצל את הזמן לקיום מצוות היום, משלוח מנות ומתנות לאביונים, סעודת פורים וכו', מנצלים את יום הפורים לענין שהוא היפך התורה — להרים יד על בחורים, אך ורק בגלל שמשתדלים להניח תפילין עם עוד יהודים!

אותם בחורים לא ביקשו מהם מאומה, לחם או מים כו' (וכנראה שאם היו מבקשים איזה סיוע כו' — לא היו נותנים להם... ובודאי הי' מופרך לבקש מהם שיפעלו בעצמם בעניני המבצעים...), אלא רק שיניחו להם לעבור ברחוב במנוחה, וכפי שביקשו בני"י מבני עשו, באמרם למלך אדום: "נעברה נא בארצך.. לא נשתה מי באר"י⁹², שהרי אינם זקוקים לכך, כיון שיש להם מים מבארה של מרים; ועד"ז בנדוד: אותם בחורים לא זקוקים אליהם בשביל "לומדות" או "חסידות" ו"יראת שמים", כיון שיש להם בעצמם הרבה יותר!... הם רק ביקשו שיניחו להם לעבור ברחוב.

אך הם טוענים שזהו הרחוב שלהם, ואינם מניחים לאותם בחורים לעבור בו. הם שוכחים לגמרי על הקב"ה, ש"מלא כל הארץ כבודו"⁹³ ו"לית אתר פנוי מיני"⁹⁴, ומכריזים שזהו הרחוב שלהם, וכדי לעבור ברחוב צריך לקבל רשות מהם — לא מהיצ"ט, שבודאי מסכים, אלא מהיצה"ר!... והם לא נותנים רשות לעבור ברחוב לבחורים שמניחים תפילין עם יהודים, ומוסיפים להתגאות בכך שאין ענינם לעשות בעלי תשובה!...

ואף שישנם כו"כ מאמרי רז"ל בנוגע לעשיית בעלי תשובה כו' — משיבים בלעג (בכתבי פלסתר) שאני יורה ("איך שיש") ריבוי מאמרי רז"ל... [כשם שלועגים על זה שמרעשים בנוגע ל"מיהו יהודי" שצ"ל גיור כהלכה. ומי הם הלועגים — לא המזרחי, ולא מפ"ם או מפא"י, אלא דוקא הם, בשם הדת!...] אבל מה אעשה?! — אין זה משלי, כי אם מה שכתוב בתורה!

טו. ומה שגרוע עוד יותר — שאף אחד לא מוחה על זה! חכיתי עשרה ימים — מפורים, בי"ד אדר, עד לשבת כ"ה אדר — כנגד עשרת ימי תשובה, ולעת עתה, אף אחד מהם — רבנים, ראשי

(91) אסתר ט, כג.
(92) חוקת כ, יז, כא, כב.
(93) ישעי' ו, ג.
(94) תקו"ז תנ"ז (צא, סע"ב). ת"ע (קכב, ב).

ישיבות, מנהיג רוחני וכו' — לא מחה על זה, והרי הקולר תלוי בצוארם⁹⁵ של כל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה!

[הי' אמנם אחד מהם שכתב איזה מחאה על מאורע הנ"ל, שאין זה לפי שיטתם ולא לפי רוחם וכו', אבל לא היתה מחאה ממישהו שהם יראים ממנו ונשמעים לקולו, שיהי' בה כדי להרתיע אותם. והרי ישנם כאלו שבכחם הדבר, כפי שרואים שכאשר המשטרה אסרה מישהו, אזי התערב ראש-הישיבה וקיבל אחריות על כך שמכאן ולהבא לא יקרה דבר כזה, ומובן, שאם יכולים לקחת אחריות על להבא, כמו"כ היו יכולים למנוע זאת מלכתחילה, שהרי אין זה ענין שהתחיל ממאורע הנ"ל, אלא הרבה לפני"ז כו'].

ויתירה מזה:

איתא בגמרא⁹⁶: "אין לך משפחה שיש בה מוכס שאין כולה מוכסין.. מפני שמחפין עליו",

[כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק ואמר:] אם יש להם קושיא על זה, הרי הקושיא היא על דברי הגמרא!...],

ועד"ז בנדוד"ד, שלא זו בלבד שלא מיחו, אלא עמדו מן הצד וראו כל מה שעושים, וצחקו ונהנו מזה!...

וכפי שיכולים לראות בתמונות — שכבר נדפסו בעיתון בעשרות אלפי עותקים, כך, שאי אפשר להכחיש זאת — שמסביב ל"טנק" עומדים ריבוי אנשים, בחורי ישיבה, אברכי כולל וכו', ואותות של שמחה ניכרים על פניהם, וכאשר יגדילו את התמונה, יוכלו גם לזהות את פניהם של האנשים, ולהכיר שזה פלוני בן פלוני, וזה אחיו הגדול, וזה בן דודו וכו', כולל גם רבנים וראשי ישיבות וכו'; וכאן יש לשבח את הנשים, שלא השתתפו בזה, וכנראה שהם נגד הנהגה זו.

ובכל אופן, אין מה לדבר על מחאה, בה בשעה שאלו שאמורים למחות, הנה הם בעצמם נהנים מזה, ובזה גופא מחנכים את ילדיהם הקטנים (כמובן מדברי הגמרא⁹⁷ "שותא דינוקא כו'") כיצד צריך להתנהג עם בחורים שמזכים יהודים בהנחת תפילין! ואח"כ מבקשים שיתרמו להם כסף בשביל לחנך את הילדים — אבל אוי ואבוי ל"חינוך" כזה!⁹⁸ ובאמת, הנה אלו שעמדו מן הצד ונהנו, הראו בכך שהם נמצאים

(95) ראה שבת נד, סע"ב ואילך.
(96) שבועות לט, סע"א.
(97) סוכה בסופה.
(98) נזכר גם שמזיפים שמות כדי לקבל כספים ותקציבים, וחורבן הדת שעי"ז כו' (המור"ל).